ANKARA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ
ÇEVRE KORUMA VE KONTROL DAİRESİ BAŞKANLIĞI

SEBZE BİTKİLERİ

CUCUMIS SATIVUS
(HIYAR)

Peyzaj Mimarı Özlem GÜLEÇ

CUCUMIS SATIVUS (HIYAR)

Alem: Plantae

Şube: Kapalı Tohumlular

Sınıf: Çift Çenekliler

Takım: Violales

Familya: Cucurbitaceae (Kabakgiller)

Botanik Adı: Cucumis sativus

Türkçe Adı: Hıyar

İngilizce Adı: Garden cucumber

- Hıyar yazlık sebzeler grubunda yer alır. Sofralık ve turşuluk olarak yaz aylarında açık tarla koşullarında, kış aylarında ise örtü altında olmak üzere bütün yıl boyunca üretilir (1).

ANAVATANI VE YAYILMA ALANLARI

- Anayurdu Hindistan olup memleketimizde bilhassa Ege ve Trakya'da bol miktarda yetiştirilmektedir(2).

ÖZELLİKLERİ

- Kabakgiller familyasından, uzun, sürüngen gövdeli bir yıllık otsu bitkidir(2).
- Toprak rutubetini çok sevdiğinden kökleri yüzeysel büyür ve uygun şartlarda 20-25 cm derinlikte gelişir(1).
- Çiçekleri tek eşeyli, sarı renklidir.
- Yaprakları geniş, parçalı ve serttir.
- Meyveleri tüylü, oldukça uzun ve çok tohumludur(2).

YETİŞTİRME İSTEKLERİ

1. <u>İklim İsteği</u>

- Hıyar ılıman iklimlerden hoşlanan bir sebzedir. Yüksek sıcaklık ve düşük sıcaklıklardan hoşlanmaz.
- Hıyarın direkt güneş ışığı isteği azdır(1).

2. <u>Toprak İsteği</u>

- Toprağın çok iyi hazırlanmış olması, evvelce çiftlik gübresi ile gübrelenmesi, azot, fosfor ve potaslı gübrelerle takviye edilmesi gerekir(2).

EKİM-DİKİM-BAKIM

- Hıyar, tohumları ile yetiştirilir. Kavun tohumuna benzerse de hıyar tohumu daha küçük, ince kabuklu ve hafiftir.
- Umumiyetle ilkbaharda toprak sıcaklığının 10-12°C olduğu zaman ekilir.
- Tavalarda ekilirse mutlaka herek verilmesi lazımdır. Herek verilmezse meyve çiçekleri su ve çamur içinde kalır. Bu sebeple ekseri tahtalara dikim yapılır. Ekimde verilecek mesafe 40-50 cm kadardır.
- Fide dikiminden veya tohum ekiminden önce ocaklar açılarak içlerine bir kürek kadar çürümüş gübre atılır(2).
- Topak hazırlığı ekim ve dikimden yaklaşık bir hafta önce yapılır(1).

EKİM-DİKİM-BAKIM

- Hıyar çok muntazam su isteyen bir bitkidir. Eğer bol suyu köklerinden alamazsa acılık yapar.
- Sulamayı, zamanında ve yeterince yapmak lazımdır. Ayrıca öz su damarları zedelenmemelidir. Zira bu da acılığa sebep olur.
- Kötü bakım, kötü hava şartları, susuzluk, kartlaşma, kök ve gövde üzerinde eziklik ve yaralanma acılığın belli başlı sebepleridir(2).

ÇEŞİTLERİ ?

1

- 1. Langa hıyarı: En fazla Marmara bölgesinde yetiştirilir. Yeşil renkte 30-40 cm kadar uzunlukta olup gevrek, çekirdeği az, lezzetli bir çeşittir.

2

- 2. Kornişon hıyarı: 10-15 cm boyunda, üzeri ufak kabarcıklı, çok lezzetlidir. Körpe iken koparılıp turşu yapılmaktadır.

- 3. Acur hıyarı: 80-120 cm kadar uzayabilen, açık yeşil renkli, hafif çizgili, eti sert bir çeşittir.

3

- 4. Maraş hıyarı: Küçük, yeşil renkli ve fazla verimlidir. Erkenci olduğundan güneyde ilk turfanda olarak yetiştirilir(2).

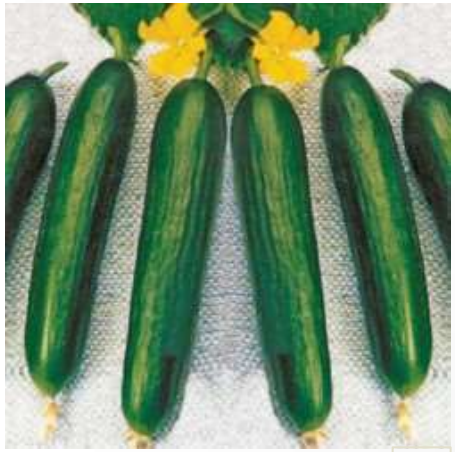

4

KULLANILDIĞI YERLER

- İçinde bol miktarda su vardır.
- A ve C vitaminleri çoktur.
- Genellikle çiğ sebze olarak yenilir.
- Turşusu yapılarak kışın yenmek üzere saklanır.
- Yatıştırıcı ve deriyi yumuşatıcı etkisi vardır.
- Deri merhemlerinin yapımında ve kozmetik sanayiinde kullanılır(2).

BİZİ TAKİP ETTİĞİNİZ İÇİN TEŞEKKÜR EDERİZ...☺

KAYNAKÇA

1. http://tohumcu.org/index.php?page=teknikbilgi1DetayT&pid=43, Erişim Tarihi: 11.09.2019
2. https://www.nedir-tr.com/nedir-2970-anlam%C4%B1-h%C4%B1yar-cucumis-sativus , Erişim Tarihi: 11.09.2019